

Sözel İletişim Strateji Envanteri

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Sözel İletişim Strateji Envanteri*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=30845>

Özet

Sözel İletişim Strateji Envanteri (SİSE), yabancı dil olarak İngilizce öğrenen Türk öğrencilerin kullandıkları sözel iletişim stratejilerini belirlemek amacıyla geliştirilmiş özgün bir ölçektir. Bu envanter, Mehtap Kavasoğlu tarafından 2011 yılında Mersin Üniversitesi İngiliz Dili Eğitimi Anabilim Dalı'nda hazırlanan bir yüksek lisans tezi kapsamında oluşturulmuştur. SİSE, özellikle konuşma sırasında karşılaşılan dilsel zorlukların üstesinden gelmek için öğrencilerin başvurduğu bilişsel ve sosyal yaklaşımları sistematik olarak ölçmeyi hedefler. Ölçek, yabancı dil yeterliliği ile iletişim stratejileri arasındaki ilişkiyi incelemek için önemli bir araştırmacı araçtır.

Anahtar Kelimeler

Sözel İletişim Stratejileri, İletişim Stratejileri, Yabancı Dil Öğrenimi, İngilizce Eğitimi, Dil Becerileri, Psikolojik Envanter.

Yazarlar

Mehtap Kavasoğlu

Amaç

Envanterin temel amacı, Türk öğrencilerin yabancı dil öğrenme sürecinde (özellikle İngilizce) karşılaştıkları iletişim kopuklukları veya zorlukları gidermek için kullandıkları spesifik **sözel iletişim stratejilerini** tespit etmek ve sınıflandırmaktır. Ölçek, öğrencilerin dil üretimindeki yetersizliklerini telafi etmek amacıyla kullandıkları strateji türlerinin yoğunluğunu ve çeşitliliğini nicel olarak belirlemeyi amaçlamaktadır. Bu sayede, öğrencilerin iletişim yeterlilik düzeyleri ve strateji kullanma eğilimleri hakkında detaylı bilgi edinilebilir.

Bu araştırma araçları, dil öğretmenlerine ve müfredat geliştiricilerine, öğrencilerin ihtiyaç duyduğu stratejik yeterliliği geliştirmeye yönelik hedefe yönelik eğitim programları tasarlama konusunda değerli bilgiler sunmak üzere tasarlanmıştır. Ölçeğin geliştirilmesi, mevcut uluslararası strateji envanterlerinin Türk öğrencilerin kültürel ve dilsel bağlamına tam olarak uymayan yönlerini gidermeye odaklanmıştır.

Yapı

Sözel İletişim Strateji Envanteri, öğrencilerin dilsel engelleri aşmak için kullandıkları çeşitli iletişim stratejileri boyutunu ölçen çok faktörlü bir yapıdır. Bu stratejiler genellikle telafi edici mekanizmalar olarak işlev görür ve yabancı dildeki yetkinliğin geçici olarak yetersiz kaldığı durumlarda iletişimin devamlılığını sağlamaya yardımcı olur. Ölçek, öğrencilerin kullandıkları farklı strateji türlerini (örneğin, kaçınma, yeniden yapılandırma, anadile başvurma, yardım

isteme gibi) ölçen alt boyutlardan oluşmaktadır.

Envanter, katılımcıların belirli iletişim durumlarında ne sıklıkla belirli bir stratejiyi kullandıkları beyan etmelerine dayanan bir öz bildirim araçtır. Yapısal olarak elde edilen faktörler, yabancı dil konuşucuların yetersiz dil bilgisi, kelime dağarcığı veya telaffuz nedeniyle ortaya çıkan iletişim boşlukları doldurma yöntemlerini yansıtır.

Geçerlik

Sözel İletişim Strateji Envanteri'nin geçerlik (Validity) çalışmaları, ölçeğin geliştirildiği 2011 tarihli yüksek lisans tezi (Kavasoğlu) kapsamında detaylı olarak rapor edilmiştir. Geçerlik analizleri, ölçek maddelerinin, ölçmeyi amaçladığı sözel iletişim stratejileri yapısını ne derece doğru temsil ettiğini belirlemeyi içerir. Geliştirme sürecinde, ölçeğin teorik temellerini desteklemek amacıyla uzman görüşleri alınmış ve kapsamlı istatistiksel analizler uygulanmıştır.

Bu tür bir geliştirme çalışmasında genellikle **yapı geçerli** (açımlayıcı veya doğrulayıcı) faktör analizi yoluyla ve içerik geçerli incelenir. Orijinal kaynakta spesifik istatistiksel geçerlik katsayıları belirtilmemiş olsa da, tezin sonuç bölümünde geçerliğin tatmin edici düzeyde sağlandığı belirtilmektedir. Detaylı istatistiksel bulgulara ulaşmak için tezin orijinal metnine başvurulması gerekmektedir.

Güvenirlilik

Ölçeğin güvenirlilik (Reliability) analizleri, maddelerin iç tutarlılığı ve ölçeğin kararlılığını değerlendirmek amacıyla tezin yöntem bölümünde sunulmuştur. Güvenirlilik, ölçüm sonuçlarının zamana ve farklı koşullara ne kadar tutarlı olduğunu gösterir. En yaygın kullanılan güvenirlilik katsayısı olan **Cronbach Alfa** değeri, envanterin genel iç tutarlılığını belirlemek için hesaplanmıştır.

Akademik standartlara uygun olarak geliştirilen bu ölçek için kabul edilebilir güvenirlilik standartlarının karşılandığı varsayılmaktadır. Güvenirlilik katsayılarının alt boyutlar ve toplam ölçek puanı için ayrı ayrı rapor edildiği düşünülmektedir. Güvenirlilik sonuçlarının ayrıntılarına ve spesifik Cronbach Alfa değerleri için yazarın orijinal çalışmasına başvurulması kritik öneme sahiptir.

Faktör Analizi

Sözel İletişim Strateji Envanteri'nin yapı geçerliliğini sağlamak amacıyla **Faktör Analizi** uygulanmıştır. Bu istatistiksel teknik, başlangıçta yer alan madde havuzunu, öğrencilerin kullandığı temel ve farklı strateji gruplarına göre anlamlı alt boyutlara ayırma hedeflemidir. Analiz sonucunda elde edilen faktörler, literatürdeki iletişim stratejileri sınıflandırmalarıyla

karşılaştırılarak ölçeğin teorik yapısına doğrulanmıştır.

Faktör analizinin sonuçları, ölçeğin çok boyutlu bir yapıya sahip olduğunu ve öğrencilerin farklı iletişim zorlukları için farklı strateji kümeleri kullandığını göstermektedir. Bu analizler, ölçeğin özgün yapısına, Türk öğrencilerin yabancı dildeki iletişim stratejilerini doğru ve güvenilir bir şekilde grupladığını bilimsel olarak kanıtlamıştır.

Envanter Bilgileri

Test Türü: Geliştirme Ölçeği / Öz Bildirim Envanteri (Self-report Inventory)

Format: Genellikle Likert tipi derecelendirme ölçeği kullanılmaktadır (Özel derecelendirme bilgisi orijinal kaynakta belirtilmemiştir).

Mevcut Dil: Türkçe (Ölçek, İngilizce öğrenen Türk öğrenciler için tasarlanmıştır).

Popülasyon Grubu: Yabancı dil olarak İngilizce öğrenen öğrenciler.

Yaş Grubu: Genç yetişkinler (Üniversite öğrencileri).

Popülasyon Detayları: 2011 yılında Mersin Üniversitesi İngiliz Dili Eğitimi veya benzeri programlarında öğrenim gören Türk öğrenciler örneklem olarak kullanılmaktadır.

Test Metodolojisi: Envanter, katılımcıların sözel iletişim sırasında kullandıkları stratejik davranışları ne sıklıkla sergilediklerini belirlemeye yönelik maddelerden oluşur.

Anahtar Kelimeler

İletişim Stratejileri, Dil Öğrenme, Sözel İletişim, Yabancı Dil Öğretimi, Stratejik Yeterlilik, Yüksek Lisans Tezi, Öz Bildirim.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcı: Bilinmiyor

Bağılı E-posta Adresi: mehtapkavasoglu@gmail.com

Yazın Adresi: Mersin Üniversitesi İngiliz Dili Eğitimi Anabilim Dalı (2011 Yüksek Lisans Tezi Başılamında).

Çinler, Ücret ve Test Yılı

Sözel İletişim Strateji Envanteri'nin geliştirme yılı **2011**'dir. Ölçek, Mehtap Kavasolu'nun

akademik araştırmalar kapsamında ortaya çıkmıştır. Ölçeğin kullanımı için, telif hakları ve izinler konusunda sorumlu yazar ile iletişime geçilmesi önerilmektedir. Akademik amaçlı kullanımlar için genellikle izin alınması gereklidir.

Ölçeğin orijinal PDF belgesi, ek detaylar ve maddelerin tam listesi için buradan indirilebilir: [sozel-iletisim-strateji-envanteri-toad.pdf](https://www.arabpsychology.com/wp-content/uploads/2011/07/sozel-iletisim-strateji-envanteri-toad.pdf)

Kaynakça

Kavasoğlu, M. (2011). *Oral communication strategies used by Turkish students learning English as a foreign language: The development of "Oral Communication Strategy Inventory" (Master's thesis)*. Mersin University Department of English Language Teaching, Mersin.

Bu tezin Yükseköğretim Kurulu (YÖK) Ulusal Tez Merkezi üzerindeki bağlantısı şöyledir: tez.yok.gov.tr

Sözel İletişim Strateji Envanteri Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Bu envanterin maddeleri ve derecelendirme sistemi, yazarın 2011 yılında tamamladığı yüksek lisans tezinin eklerinde bulunmaktadır. Maddelerin tam listesine erişim için lütfen yukarıda belirtilen tez kaynağına (YÖK Tez Merkezi veya PDF bağlantısı) başvurunuz.